

Side 1/7

Opgaveark #21

Fag/klasse:

Dansk, 1.-4. klasse

Omfang: 0,5 til 2
lektioner pr. aktivitet.

**Målpar, læringsmål,
tegn på læring:**
Se skema nedenfor.

Formål: At eleverne får
bevæget sig på vari-
erede måder, hvor de
samtidig lærer noget om
Burkina Faso.

Bevægelsesaktiviteter om Burkina Faso

Introduktion: Motion og bevægelse er en fast del af skoleskemaet, og danske skolelever skal gennemsnitlig have 45 minutters aktiv bevægelse i løbet af en skoledag. I dette opgaveark får du inspiration til forskellige bevægelsesaktiviteter, som kan inddrages i undervisningen, og som relaterer sig til Burkina Faso.

Aktiviteterne indeholder elementer fra burkinsk tradition og fakta om Burkina Faso. I flere af aktiviteterne kan du inddrage lærings- og vidensmål fra faget Idræt.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne kan i grupper samarbejde om en leg/spil. De kan overholde regler i en leg eller et spil.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleven samarbejder om at lege og overholder reglerne.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
IDRÆT EFTER 2. KLASSE		
Alsidig idrætsudøvelse	Eleven kan deltage aktivt i basale, alsidige bevægelser i leg	Dans og udtryk 2: Eleven kan skabe enkle kropslige udtryk med bevægelse / Eleven har viden om brug af tid og kraft i bevægelsesudtryk
Alsidig idrætsudøvelse	Eleven kan samarbejde om idrætslige aktiviteter og lege	Samarbejde og ansvar 1-2: Eleven kan samarbejde i par eller mindre grupper om idrætslege / Eleven har viden om samarbejds måder
IDRÆT EFTER 5. KLASSE		
Alsidig idrætsudøvelse	Eleven kan anvende grundlæggende, sammensatte bevægelser i idrætspraksis	Dans og udtryk 3: Eleven kan skabe forskelligartede kropslige udtryk med bevægelse / Eleven har viden om brug af rum, relation og bevægelsernes dynamik
Idrætskultur og relationer	Eleven kan deltage aktivt i idrættens kultur og fællesskab	Samarbejde og ansvar 2: Eleven kan udvise ansvar i idrætsaktiviteter / Eleven har viden om roller i idrætsaktiviteter

Sådan gør I

Aktivitet 1:

Løb med faktakort om Burkina Faso

Lær dine elever om Burkina Faso gennem faktakort og bevægelse på en sjov måde. Legen giver mest mening, når eleverne har arbejdet med det samlede materiale i et stykke tid.

Materialer:

- Kort med spørgsmål og svar om Burkina Faso. Du finder faktakortene på de to næste næste sider i dette opgaveark.

Sådan gør I:

- Print fire sæt af faktakortene om Burkina Faso ud.
- De færdige faktakort skal have en forside med spørgsmål og en bagside med svar. På de næste to A4-sider her i opgavearket finder du først et ark med kortenes forsider, så et ark med kortenes bagsider. Kilp dem ud og lim sammen, så kortenes for- og bagsider passer sammen - og klip så hvert kort ud.
- Hver elev skal nu have tildelt to faktakort.
- Eleverne skal derefter løbe rundt mellem hinanden i klassen eller udenfor med kortene i hånden.
- Når læreren siger "start", skal eleverne fange hinanden.
- Når elev 1 fanger elev 2, så skal elev 2 stille et spørgsmål fra et af sine faktakort. Hvis elev 1 svarer rigtigt, skal elev 1 have kortet. Hvis elev 1 svarer forkert, beholder elev 2 sit kort.
- Det gælder for eleverne om at nå rundt til så mange forskellige klassekammerater og besvare så mange faktakort som muligt og derved vinde mange faktakort. Uden at eleven mister sine egne faktakort.
- Eleven kan godt besvare det samme faktakort flere gange. Eleven kan også bruge det samme faktakort til at spørge flere klassekammerater med.
- Legen kan varieres, ved at klassen bliver delt i to grupper. Den ene gruppe er fangere, og de skal fange de andre elever. Den anden gruppe skal undgå at blive fanget, så de ikke mister deres faktakort. Efter noget tid bytter grupperne roller.
- Aktiviteten kan også udføres, hvor eleverne er sammen to og to eller i større grupper.
- Læreren kan afslutningsvis samle op på legen og gennemgå spørgsmålene sammen med klassen.

SPØRGSMÅL 1 Hvad hedder den største by i Burkina Faso?	SPØRGSMÅL 2 Hvilket sprog taler de fleste i Burkina Faso?	SPØRGSMÅL 3 Hvor mange mennesker bor i Burkina Faso?
SPØRGSMÅL 4 Hvilket klima er der i Burkina Faso?	SPØRGSMÅL 5 En del af dit tøj er lavet af planter fra Burkina Faso. Hvad hedder de planter?	SPØRGSMÅL 6 Hvad hedder det mest kendte træ i Burkina Faso?
SPØRGSMÅL 7 Hvor mange i Burkina Faso kan læse og skrive?	SPØRGSMÅL 8 Hvilket arbejde laver børn i Burkina Faso?	SPØRGSMÅL 9 Hvilke dyr lever i Burkina Faso?
SPØRGSMÅL 10 Hvilke farver er der i Burkina Fasos flag?	SPØRGSMÅL 11 På hvilket kontinent ligger Burkina Faso?	SPØRGSMÅL 12 Hvilken farve har jorden i Burkina Faso? Og hvorfor?
SPØRGSMÅL 13 Hvilke lande grænser op til Burkina Faso?	SPØRGSMÅL 14 Hvilke religioner er der i Burkina Faso?	SPØRGSMÅL 15 Hvad sælger Burkina Faso til andre lande?

SVAR 3 Ca. 18 millioner. Der bor 3 gange flere mennesker i Burkina Faso end i Danmark.	SVAR 2 Fransk og lokale sprog, fx mooré, gourounsi eller birifor. Mange taler begge dele	SVAR 1 Ouagadougou
SVAR 6 Baobabtræ Træerne har tykke stammer, krogede grene og kan blive meget gamle.	SVAR 5 Bomuldsplanter	SVAR 6 Tropisk klima Tropisk klima betyder, at vejret er meget varmt og at der aldrig kommer frost.
SVAR 9 Elefanter, løver, flodheste, gazeller, leoparder	SVAR 8 Arbejder i guldminerne, på mar- kerne, passer kvæg og hjælper til derhjemme med huslige pligter	SVAR 7 Hver fjerde
SVAR 12 Rød. Jorden er rød fordi den indeholder meget jern.	SVAR 11 Afrika	SVAR 10 Gul, rød, og grøn
SVAR 15 Bomuld, guld, peanuts, shea-nødder, majs og ris	SVAR 14 Islam, naturreligion og kristendom	SVAR 13 Ghana, Mali, Niger, Togo, Benin og Elfenbenskysten

Aktivitet 2:

Fang prinsesse Yennenga og hendes hjælpere

I denne leg skal kongens krigere fange prinsesse Yennenga og hendes hjælpere. Indled med at fortælle legenden om prinsesse Yennenga:

Legenden om prinsesse Yennenga:

Der var engang en prinsesse, som hed Yennenga. Hun var rigets stærkeste kriger. Lige siden hun var 14 år, havde Yennenga været i krig for sin far. Hun var så god en kriger, at hendes far nægtede at lade hende gifte sig, selvom hun var i den giftmodne alder. Det gjorde Yennenga trist, og forklædt som en mand red hun ud i natten. Undervejs mødte Yennenga mange krigere, som var sendt af kongen for at fange Yennenga og bringe hende tilbage til kongeriget. Hun undslap dem alle. En dag mødte Yennenga den unge elefantjæger Riale, der boede i skoven. De forelskede sig og fik sønnen Ouédraogo. Parret flyttede til den sydlige del af Burkina Faso. Her grundlagde de mossi-folkets første rige, og deres søn blev den første mossi-kejser.

Materialer:

10 ærteposer, tennisbolde eller lignende.

Sådan gør I:

- Aktiviteten foregår i et stort rum, i klasseværelset eller udenfor.
- Eleverne deles i to lige store hold. Det ene hold er kongens krigere. Det andet hold er prinsesse Yennenga og hendes hjælpere.
- Krigerholdet skal fange prinsesse Yennenga og forhindre hendes hjælpere i at smugle mad ud til hende.
- Yennenga-holdet udvælger en af eleverne, som skal være prinsesse Yennenga. Hun skal have et rødt tørklæde gemt på sig. De andre hjælpere fordeler maden (ærteposerne) mellem sig.
- Ærteposerne kan gemmes i tøj og sko. Hjælperne kan selv bestemme, om de vil fordele størstedelen af ærteposerne på én elev eller dele dem ud til flere elever.
- Når aktiviteten starter, gælder det for Yennenga og hendes hjælpere om at nå til den modsatte ende af lokalet, hallen eller græsplænen uden at blive fanget af kongens krigere.
- Bliver en hjælper fanget af kongens kriger, har krigeren 10 sekunder til at undersøge, om hjælperen har ærteposer på sig. Hvis krigeren finder en ærtepose, må krigeren konfiskere den. Efter de 10 sekunder må han slippe hjælperen løs igen uanset, om krigeren har fundet ærteposer eller ej.
- Fanger kongens krigere prinsesse Yennenga, har de vundet legen. Lykkes det ikke at fange prinsesse Yennenga, har hendes hold vundet legen.
- Hjælperne må gerne kaste ærteposer til hinanden, hvis de er blevet fanget af en af kongens krigere.

Aktivitet 3: Ordsprogs-stafet: Giv en historie videre - og løb

Bøger er sjældne i Burkina Faso, og mange burkinere har aldrig lært at læse. Hvis ikke historierne blev fortalt fra mund til mund, ville de gå tabt. Men hvad sker der med en historie, når den overleveres mundtligt? Det kan I teste med denne historiestafet.

NB: Hvis du leger legen med børn i de mindste klasser, kan de burkinske ordsprog måske være for svære. Vælg de letteste - eller brug nogle af de danske. Så kan du bagefter ved konklusionen fortælle den burkinske version.

Sådan gør I:

- Del eleverne i to lige store grupper.
- De to grupper placeres i hver sin ende af lokalet/græsplænen over for hinanden.
- Eleverne i begge ender af lokalet stiller sig i en række. Der skal være lidt afstand imellem dem, så de ikke kan høre, når der skal hviskes til sidemanden.
- Læreren fortæller den forreste elev i en af rækkerne en kort historie eller et ordsprog. Du finder eksempler på burkinske og danske ordsprog herunder.
- Nu skal denne elev løbe ned til modsatte ende af lokalet, og hviske historien/ordsproget til den elev som står forrest i rækken, uden at nogen af de andre elever hører historien/ordsproget.
- Eleven som har fortalt historien, går om bag køen, og eleven, som lige har fået historien/ordsproget fortalt, løber ned i modsatte ende af lokalet og fortæller samme historie/ordsprog videre.
- Sådan forsætter aktiviteten, indtil alle elever har været igennem stafetten.
- Den sidste elev fortæller historien/ordsproget højt. Læreren kan nu høre, om den oprindelige historie/ordsprog er blevet videregivet korrekt.
- Eleverne kan også med fordel blive delt i mindre grupper. Så kan legen foregå som en konkurrence, hvor flere løbestafetter foregår samtidig, og hvor det gælder om at blive først færdig, og have gengivet historien/ordsproget så korrekt som muligt.

Burkinske ordsprog til ordsprogs-stafetten:

Burkinsk ordsprog	Dansk ordsprog/talemåde - hvor betydningen er omtrent den samme
Hellere underbukser i dag end lange bukser i morgen.	Hellere én fugl i hånden end ti på taget.
Den, der vil nå frem til kanoen før sine fødder, kommer til at spise jord.	Hastværk er lastværk.
En hest, der har ti staldkarle, tørster.	For mange kokke fordærver maden.
Når abens arm er for kort til at nå frugten, siger den, at frugten er sur.	De er sure, sagde ræven om rønnebærrene, for den kunne ikke nå dem.
Sten og æg danser ikke sammen.	Lige børn leger bedst.
Trommen brister, hvor skindet er tyndest.	En kæde er ikke stærkere end det svageste led
Man kan ikke grave en brønd på én dag.	Rom blev ikke bygget på én dag.
Den, der spiste den søde grød med dig i går, bør også drikke den bitre saft med dig i dag.	Vær sammen i medgang og modgang.
Hvis du ødelægger træet, må du søge skygge under de drivende skyer.	Man skal ikke save den gren over, man selv sidder på.
Man må æde sit græs der, hvor man blev tøjret af skæbnen.	Skomager, bliv ved din læst.
Skyggen kommer ikke til antilopen. Antilopen kommer til skyggen.	Når bjerget ikke kommer til Muhammed, må Muhammed komme til bjerget.
Når man elsker en hund, bærer man over med dens lopper	Man må tage det sure med det søde.
Når man samler græshoppe for græshoppe, kan man til sidst fylde en kalabas.	Mange bække små gør en stor å.
Når katten er mæt, siger den, at musens røv stinker.	Mæt kat fanger ingen mus.

Aktivitet 4:

Gæt en høvding

En høvding er en leder. Der findes stadig høvdinge i Burkina Faso. Men i dag er landet også et demokrati, hvor der vælges politikere til et parlament. Alligevel har høvdingene stadig stor betydning - især ude på landet. Tilbage i historien havde høvdingen stor magt over sit folk og kunne få folket til at adlyde alle former for ordrer. Lad dine elever opleve høvdingens magt i denne sjove aktivitet.

Sådan gør I:

- Eleverne stiller sig i en rundkreds.
- En elev går uden for klassen/døren. Herefter udpeges en elev i cirklen til at være høvding.
- Eleven, der er udpeget som høvding, laver nu forskellige bevægelser (fejlesving, hop mm.) som resten af klassen skal efterligne, mens de står i cirklen.
- Eleven uden for døren kommer ind i midten af cirklen. Eleven har nu tre forsøg til at gætte, hvem der er høvding. Eleven skal forsøge at aflæse, hvilken elev der igangsætter alle bevægelserne og er høvdingen.
- Aktiviteten kan varieres ved, at der både er en høvding og en dronning samtidig. Eksempelvis kan høvdingen styre drengenes bevægelser og dronningen styre pigernes bevægelser.
- Der kan også være flere "gættere". De kan enten hjælpe hinanden med at finde dronningen eller høvdingen, eller de kan konkurrere om, hvem der først gætter høvdingen og dronningen.